ראשי-פרקים לתכנית ״תרבות ישראל״

בתנועת הנוער.

תכנית א': אישים ביהדות: 1. הלל ושמאי. 2. ר' עקיבא ור' אליעזר הגדול. 3. ר' יהושע ורבן גמליאל. 4. ר' מאיר ור' אלישע בן אבויה. 5. ר' שמואל ורב. 6. ~~[illegible]~~ ריה"ל ~~6.~~ והרמב"ם. 7. ר' תם ור' מאיר מרוטנבורג. 8. ר' ישראל בעל-שם טוב והמגיד מדובנא. 9. ר' מנדלי מקוצק ור' לוי יצחק מברדיצ'ב. 10. ר' סלנטר. ועוד.

הערות: א. התכנית תבנה על הקבלה בין שתי דמויות, שמתוכה ניתן להפיק שוני בתפיסת דרך החיים של האדם, ולפתח ע"י כך שיחה מסביב לבעיה עקרונית. במקום זה ניתן יהיה לתת בדרך זו תאור של מספר דמויות עבריות בודדות, ודמויות המיצגות אותה כל אחת לעצמה.

ב. התכנית מיועדת לשכבות הצעירות והיא תחובר מתוך שמוש בחומר ספרותי חדש, ובאגדות וספורי עם, ותורות קדמות שנשארו על אנשים אלה מזמנים קדומים.

תכנית ב': השנה העברית: תכנית ערוכה לפי נושאים המקבילים לחגי-ישראל המסורתיים, מתוך שימת דגש רב על התוכן המסורתי של כל חג, ונסיון לבנות תכנית לחגים אלה שיקרבו את הנוער לחגים האלה קרבה נפשית ולא רעיונית בלבד. (לפרוט: ע' ״תכנית השנה העברית״ של התנועה המאוחדת)

תכנית ג': עיצוב אורח-החיים של האדם היהודי: 1. בין אדם לחברו. 2. המשפחה. 3. האחריות לצבור. 4. בין אדם למקום. 5. עיצוב אורח-החיים היום יומי.

הערות: א. התכנית רוצה לגעת לא ~~[illegible]~~ בארגון החיים החברתיים, אלא בעיצוב אורח החיים של היחיד, כמטרה עקרית של ההלכה והאגדה בישראל; והיא רוצה להאיר אידאל זה מכל צדדיו, ולא רק מן הצדדים הקרובים לנו במיוחד, היינו: גם את חלקו של הפולחן הדתי בעיצוב אורח החיים של אדם מישראל. ב. את הרקע להתמודדות מעשית של החניך עם החומר הזה יש ~~[illegible]~~ למצוא בנסיון של השואת אורח החיים שלנו כנגד אורח חיים הזה, בבעית ההבדלים והערכתם. ג. מכאן פתח להעמיד כנגד חומר שישאב מספרותנו העתיקה וגם החדשה (שלום-עליכם, עגנון) גם חומר ספרותי זר, אפילו מן הספרות הכללית.

3. התכנית מכוונת לשכבה בינונית (כתה שביעית-שמינית)

תכנית ד': צורות חיים חברתיים בישראל: 1. המחשבה החברתית הגנוזה בחוק המקראי ובנבואה. 2. ~~[illegible] החברה של [illegible]~~ החברה היהודית בתקופת הבית-הש 3. האידאל החברתי של חכמי יבנה. 4. החברה היהודית בגלות בבל. 5. הקהלה היהודית בימי הביניים (טפוסי-קהלה שונים, בספרד, באשכנז ובצרפת) 6. הקהלה היהודית במזרח אירופה. 7. הקבוץ החסידי'.

הערות: א. התכנית נועדה לתלמידי כתה שביעית או שמינית, ותפקידה להעמיד ליד נסיונות הגשמה שונים של חיי-חברה צודקים - את הנסיון היהודי; מתוך הדגשת הצורות דרכי ביצוען, ומדת ההצלחה והכשלון. ב. החמר לתאור יהיה מדעי-מחקרי בעקרו. ג. הדרך לשיחה כלל יהיה: א. הפשטת הנסיונות הללו אל הנסיונות הגורמים. ב. השואתם אל הנסיון הא"י - [illegible] ~~[illegible]~~ מציאת ההבדלים גוף הדברים שנתקבלו כמסורת רוח.

תכנית ה': דרכי מסורת בישראל: 1. התפילה. 2. השבת. 3. המועדים.

הערות: א. תפקיד התכנית להצביע על חשיבותם של אלמנטים לא טאולוגיים אלא תרבותיים טהורים בחיי האדם, להצביע על טיבם האלמנטים הללו ביהדות ועל התפקיד שמלאו בחיי האדם היהודי. ב. החמר יבחר וישאב מתוך הספרות העברית העתיקה והחדשה (המחזור, ספרי הדינים, אגדות, פולקלור - ותאור האדם היהודי בספרות העברית החדשה) ג. הדרך להראות אקטואליות - יהיה ע"י: העמדת ארח-החיים שלנו כנגד ארח החיים היהודי, חשיבות המוטיבה התרבותית שבדתנו וסקירת הפתרונות השונים שהוצעו לבעיה זו עד היום.